

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

תוכן

- א. מימי לא קדמני אדם בבית המדרש.....1
- ב. ולא ישנתי בבית המדרש לא שינת קבע ולא שינת עראי.....1
- ג. ולא שחתי שיחת חולין.....2
- ד. ולא אמרתי דבר שלא שמעתי מפי רבי מעולם.....5
- ה. ולא הלך ארבע אמות בלא תורה ובלא תפילין.....5
- ו. ולא הרהר במבואות המטונפות.....6
- ז. ולא מצאו אדם יושב ודומם אלא יושב ושונה.....7
- ח. ולא אמר הגיע עת לעמוד מבית המדרש חוץ מערבי פסחים וערבי יום הכפורים....8
- ט. מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית ... פוסלין.....9
- י. נשים ועבדים .. פטורין מן הסוכה.....10
- יא. לרבות את הקטנים ... בקטן שהגיע להינוך ... כל שנעור ואינו קורא אמא אמא... 11
- יב. כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי. ... כלים נאים ... מצעות נאות ... אוכל ושותה ומטייל בסוכה ... מקרא ומתנא במטללתא ותנוי בר מטללתא ... הא במגרס הא בעיוני.....12

דף כח.

א. מימי לא קדמני אדם בבית המדרש

ישכים אדם לבית הכנסת כדי שימנה עם עשרה הראשונים¹.

וכל זה דוקא כשהוא מתפלל עמהם, אבל כשהתפלל כבר ומגיע לבית הכנסת לצורך איזה ענין, אין צריך להקפיד להגיע מעשרה הראשונים המתפללים במקום באותה שעה. וכן אם יודע שאם יגיע מעשרה ראשונים יטרידו אותו בדיבורים קודם התפלה, עדיף שימנע מלהגיע בין עשרה ראשונים.

ב. ולא ישנתי בבית המדרש לא שינת קבע ולא שינת עראי

¹ שו"ע ונו"כ צ יד

הלכות הדרג היומי

מסכת סוכה

אין 2 ישנים בבית המדרש בשעת הדרשה והלימוד³. וכל המתנמנם בבית המדרש בעת הזו חכמתו נעשית קרעים שהרי בעת שמנמנם לא ידע מה שאמרו שנאמר (משלי כג פסוק כא) וקָרְעִים תִּלְפִּישׁ נֹמָה, וי"א 4 שינת עראי מותרת גם בעת הדרשה והלימוד, וממדת חסידות אין ישנים בבית המדרש כלל, אפילו לא שינת עראי⁵.

והלומד שם בקביעות מותר אפילו שינת קבע⁶.

ג. ולא שחתי שיחת חולין

בתי כנסיות ובתי מדרשות⁷, אין נוהגין בהם קלות ראש כגון שחוק והתול ושיחה בטילה⁸. ואין משיחין בבית המדרש⁹ אלא בדברי תורה¹⁰. אפילו מי שנתעטש, אין אומרים לו – "רפואה" "לבריאות" או "אסותא" בבית המדרש מפני ביטול בית המדרש. וקדושת בית המדרש חמורה מקדושת בית

² שו"ע ונו"כ רמו ז

³ כ"ב בערוך השלחן שם כג דהך דאורח חיים קנא ג מיירי שלא בשעת הדרשה וכאן הוא בשעת הדרשה ואין לנמנם וכ"ש שום שינה אפילו ארעי כנלע"ד

⁴ עיין במ"ב קנא ס"ק מז שכתב "ואפשר דכיון שביהמ"ד עשוי לשהות שם זמן הרבה ללמוד ולשמוע דברי תורה וקשה לזוהר משינת עראי ע"כ לא אסרו זה לשום אדם".

⁵ בש"ך שם הקשה מהא דאיתא או"ח קנא סעיף ג "אין ישנים בכהכ"נ, אפי' שינת עראי, אבל בבית המדרש, מותר". וכתב וצריך לומר דשינת עראי משום מדת חסידות נהג כן, אבל מדינא מותר. ובבית הלל "אבל הוא דוחק, הלא כתב בשו"ע כאן כל המתנמנם בבית המדרש חכמתו נעשית קרעים וכו' וא"כ הוא מדינא. ועוד גבי הני תלמידים שאיתא בגמרא ברכות כה. הני ציפי דבי רב הני גנו והני גרסי וכי לא הוי בין התלמידים גם כן איזה חסידים, הוי ליה למימר איכא דגני דהוה משמע דמי שאינו רוצה לעשות מדות חסידות. אלא ודאי הוא מותר, אפילו מדות חסידות אין כאן בזה, וצ"ע קצת וק"ל". וכן בערוה"ש הני' הקשה מעין זה ולכן כתב שבכא איירי בעת הדרשה וא"כ לפי"ז שינת עראי אף ממדת חסידות אין לאסור אם אינו בעת הדרשה. ועיין בחי' רע"א שם מש"כ לחלק בין ת"ח לשאר בני אדם ותלה שם במהלוקת ראשונים.

⁶ מ"ב קנא ס"ק מז על פי מש"כ בחי' רע"א שם שלאנשים הלומדים שם בקביעות לעולם שעת הדחק הוא, דאם יצטרך לילך ולאכול ולשתות בביתו בודאי יתבטל מלימודו. (מ"ב סק"ז בשם מג"א). ועיין בדעת קנא שם, ומשנת יוסף סוסי" כ"ט שלא דוקא ת"ח אלא כל הלומד בקביעות.

⁷ שו"ע ונו"כ או"ח קנא א

⁸ ובתורת כהנים (פ' בחוקותי) "והשימותי את מקדשיכם וכו' לרבות בתי כנסיות ובתי מדרשות", ומורא וקדושת ביהכ"נ וביהמ"ד בספר יראים (סי' שכ"ד) כתב מפורש שהוא מן התורה, יש מן הראשונים שחלקו עליו ועיין שו"ת מהר"י בי רב (סי' ה') שלמעשה קדושת בתי כנסת ובתי מדרש מדרבנן, וכל ספק שיפול בזה אזלינן לקולא.

⁹ שו"ע ונו"כ יו"ד רמו יז

¹⁰ בבית הלל הקשה שבדף כ: פירש רש"י ז"ל ולפי דרכינו למדנו, כלומר אף על פי שלא אמר לנו לשם לימוד אלא לשיחת חולין בעלמא שהיה משתבח בעבדו לבדיחותא בעלמא למדנו על פי דרך בדיחותו שהישן תחת המטה לא יצא ידי חובתו, עכ"ל. וקשה על זה היאך דיבר רבי גמליאל שיחת חולין ועבר על עשה או לא תעשה כדלעיל. ויש ליישב דמירי קודם שהתחיל ללמוד מותר לומר מילתא דבדיחותא כדאיתא במסכת שבת בפרק במה מדליקין (ל: ע"ש).

להצטרפות להלכות הדרג היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוּכָה

הכנסת. וזהו דוקא בימיהם שלא ראו מספריהם לחוץ כל שכן שלא היו משיחים. אבל עכשיו דבלאו הכי אין נזהרים, אומרים "רפואה" וכדו'¹¹.

אך שיחת חולין אפילו שהיא לצורך פרנסה¹² בביהכ"נ אסור¹³, ובפרט שיחה בטלה לגמרי שבודאי שראוי למנוע תמיד מזה¹⁴.

וכ"ש שיש לזהר בביהכ"נ וביהמ"ד מעון דבורים אסורים כגון לשה"ר ורכילות ומחלוקת וקטטות, כי מלבד שהם עונות חמורים מאד, עוד יגדל העון יותר במקום קדוש כי הוא מזלזל בכבוד השכינה¹⁵. ע"כ הירא וחרד לדבר ה' ישים תמיד עינו ולבו לזה שלא לדבר שום דברים בטלים בביהכ"נ וביהמ"ד והמקום הזה יהיה מיוחד אצלו רק לתורה ולתפלה.

ובודאי שאין שום היתר לקרוא עיתונים בביהכ"נ וביהמ"ד, ובכלל זלזול בבית המדרש הוא שימוש כל שהוא בטלפון¹⁶, מלבד ללומדים שם בקביעות וכזכר לגבי שינה.

¹¹ שי"ך שם בשם הפרישה ודלא כמ"ז שכתב "שלא היה לו לכתוב דבר זה לברות קולא מלבו שימשך מזה דבר מגונה שהשומע סבר מדהותרה עכשיו לומר רפואה הותרה הרצועה וישית גם כן שיחה בטלה וכבר אנו מוזהרין בזה בעונש נחלי רתמים ח"ו ע"כ אין להשגיח בזה להקל ואדרבה יהיה הרב מזהיר ע"ז וילמדו ק"ו לאיסור שיחה בטילה והמרבה בכבוד התורה ה"ז מכובד ומשובח"

¹² דבהוץ שרי כדלהלן

¹³ מ"ב שם ס"ק א

¹⁴ ובזוה"ק פ' ויקהל הפליג מאד בגודל העון הזה "מאן דמשתעי (מדבר דברי חולין) בבי כנישתא אנהיג קלנא בשכינתא, ועל דא מתעכבי ישראל בגלותא, ולית ליה חולקא באלקי ישראל"

¹⁵ ואינו דומה החוטא בינו לבין עצמו לחוטא בפלטיין של מלך לפני המלך ועוד תגדל הרעה בזה שהוא מכשיל גם את הרבים בעונות החמורות הנ"ל כי האי תגרא דמיא לבדקא דמיא ומתחלה הותחל העון באיזה אנשים ולבסוף יתלקטו ויתחברו חבורות חבורות לריב איש ברעהו עד שנעשה כל הביהכ"נ כמדורה גדולה ובעוה"ה באין מזה כמה פעמים לידי חרפות וגידופין והלבנת פנים ברבים [וגם פעמים רבות בפני הס"ת שזה ג"כ עון חמור בפני עצמו כי אפילו המבזה חבירו בפני ת"ח אחו"ל [סנהדר' פרק חלק] שהוא אפיקורוס ואין לו חלק לעוה"ב וכ"ש למבזה חבירו בפני הס"ת וכבוד השכינה וכמו שכתב בעין זה בתשובת מהרי"ו סימן קנ"ב עי"ש] ולידי הכאות ומלשינות וגודל חילול שם שמים בין האומות ומי גרם לכל זה אם לא הראשון שהתחיל בעבירה תחלה ובודאי לע"ל ימול שכר כנגד כולם. מ"ב שם

¹⁶ עיין שו"ת משנת יוסף ח"ד סי' י"ג ובקובץ מבית לוי ח"ב עמ' קמ"ה

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוּבָּה

יחיד הקובע מדרש בביתו לצרכו אין לו קדושה כל כך, אבל אם הקדיש בית לעורך רבים ללמוד בו¹⁷, אפילו אם אין מתפללין שם כלל יש עליו קדושת ביהמ"ד¹⁸.

אם בשעת בנין ביהמ"ד התנו עליו להשתמש בו, המקילים שמועיל תנאי אף בבתי כנסיות ומדרשות שבארץ ישראל יש להם על מי לסמוך¹⁹ גם לעוון החמור של שיחת חולין בביהמ"ד ובביהמ"ד, כשהוא לדבר המועיל כפרנסה וכדו', אך דיבורים בטלים וכ"ש שחוק וליענות אחז בו שום היתר.

הקונים או שוכרים מקום תפילה לזמן קצוב, ובכלות הזמן יחזור לחולין, לא חלה עליו קדושת ביהמ"ד וביהמ"ד אפילו בתוך הזמן הקצוב²⁰. אך אין²¹ היתר של שחוק והיתול ושאר קלות ראש.

ואסור לדבר בשיחת חולין הרבה שלא לצורך²². וכבא נתבאר ביומא דף יט: שהשה שיחת חולין בדברי גנאי²³ וקלות ראש עובר בעשה²⁴. וי"א שהוא הדין בדברי הבאי, ואפילו סיפורי מלחמות בעלמא הוי גם כן בכלל מושב לצים ואפילו בחול אסור לעסוק בהן²⁵.

¹⁷ ועיין שו"ת מבי"ט ח"ב סי' קע"א, ובס' חסד לאלפים ריש סי' זה "הבתים שלומדים בהם התינוקות יש להם קדושה, ואפשר יותר מביהמ"ד דהרי אמרו (שבת קי"ט ב) דקאים עלמא על הבל פיהם ובודאי יש שם השראת השכינה וצריך לנהוג כבוד כמבואר לענין בתי מדרשות", ובקב הישר פרק ע"ב מביא דברי הוזהר חדש (פ' לך לך דף ל"ב א) רשב"י כשהיה הולך לראות הנערים בבית רבן היה אומר הולך אני לראות פני השכינה וכו', ומסיים הקב הישר "ועל כן צריך המלמד לשום אל לבו שהשכינה שוכנת אצלו ויעשה מלאכתו באמונה וכו' ויראה שיהיה החדר אשר לומדים שם התינוקות נקי וטהור מכל לכלוך וכו' כי זה נקרא מחנה שכינה". ולכאורה לפי"ז אסור יהיה ללמוד בהם שום דבר חולין אמנם עיין בס' אוצר הגאונים [מגילה כ"ח ב] ובספר העיתים [עמ' רנ"ו] בשם רב האי גאון שמותר ללמד לתינוקות תשב"ר בביהמ"ד אגב לימודי תורה גם כתב לשון המדינה וחשוב, ובשו"ת רב פעלים ח"ב סי' כ"ב מחמיר שלא ללמוד עם הילדים לימודי חול, אך בשו"ת אור לציון ח"ב הל' ביהמ"ד פ"י ובשו"ת צ"א ח"ט סי' מ"ו שאין המנהג להחמיר בזה, ומשום כך גם מקילים לאכול ולשתות שם.

¹⁸ שו"ע ונו"כ או"ח שם ב

¹⁹ מ"ב ובה"ל שם יא ועיין וכתב בערוך השלחן (סעי' ה') שזהו מה שעכשיו מקילים שלא בשעת תפילה וקריה"ת לדבר בביהמ"ד וביהמ"ד דיבורים של חול ונעשה כדיתר, משום שסומכים על שימת הרמב"ן ודעימיה דבתי כנסיות שבהול"ל על תנאי הן עשויות אפילו בישובן לדברים שמוכרחים בכך, ואנו חושבים זה להכרח כל אחד לפי ענינו עכתו"ד.

²⁰ ביה"ל שם יא ד"ה להשתמש

²¹ עיין בלבוש או"ח שם סעי' ב' לענין יחיד הקובע מדרש בביתו דמ"מ יזהרו מקלות ראש דאין להקב"ה בעולמו וכו', וכ"ה בשו"ת הות יאר סי' נ"מ, ועיין ביה"ל ד"ה להשתמש בו

²² רמ"א שם כה וערוה"ש לה

²³ ולא תקשה תיפוק ליה שעובר על עשה דתורה על ידי מה שאינו מקיים אז מצות עשה דתלמוד תורה, יש לומר דאין הכי נמי, אלא דהגמרא בעי לאשכוחי יותר מזה דעובר עוד על ידי השיחת חולין על מצות עשה בפועל ממש, כי התורה אסרה לנו הדיבור של שיחת חולין לבד מה שעובר על העשה דתורה בנדר שב ואל תעשה דהיינו על ידי מה שאינו מקיים אותה בעת הזה. חפ"ז חיים פתיחה – באר מים חיים עשין אות יב

²⁴ מגן אברהם סימן קנו ס"ק ב

²⁵ שו"ע או"ח שז מז

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

בשעה שמדבר על עסקי פרנסתו אין בכלל זה²⁶, ודברים שאינם הבאי גנא וקלות ראש אין הכוונה לתענית דיבור ממש שלא ידבר אפילו תיבה אחת לעורך עניני גופו, ושיהיה צריך רק לרמוז, אלא הכוונה היא שלא ירבה בדיבורים, וישים עצמו כאלם למעט בדברים בטלים שאין לגוף צורך בהם. וריבוי הדיבור מגונה, וכמאמר התנא באבות (פ"א משנה יז) כל המרבה דברים מביא חטא. ועוד אמרו שם, כל ימי גדלותי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב מן השתיקה. ושלמה המלך אומר במשלי (יז, כח) גם אויל מחריש חכם יחשב. ואמר עוד בקהלת (ה, א) כי האלקים בשמים ואתה על הארץ על כן יהיו דבריך מעטים וגו'. ועוד אמרו (אבות פ"ג) סייג לחכמה שתיקה.

ד. ולא אמרתי דבר שלא שמעתי מפי רבי מעולם

לעולם²⁷ יהא אדם ירא בהוראה, ושלא לסמוך על סברתו אלא אחר העיון הגדול, ולא יהא בטוח בעצמו להורות אלא במה ששמע מפי רבו, או שהוא מקובל בו מפי חכם.

ה. ולא הלך ארבע אמות בלא תורה ובלא תפילין

קדושת תפילין²⁸ קדושתן גדולה היא שכל זמן שהתפילין בראשו של אדם ועל זרועו הוא עניו וירא שמים ואינו נמשך בשחוק ובשיחה בטילה ואינו מהרהר מחשבות רעות אלא מפנה לבו בדברי האמת והצדק, לפיכך צריך אדם להשתדל להיותן עליו כל היום שמצותן כך היא להיותם עליו כל היום, אמרו עליו על רב תלמידו של רבינו הקדוש שכל ימיו לא ראוהו שהלך ארבע אמות בלא תורה או בלא ציצית או בלא תפילין.

הקורא בתורה²⁹, פטור מהנחת תפילין כל היום³⁰ וא"צ לפסוק מלימודו כדי להניחם, זולת בשעת ק"ש ותפלה, ואפשר דוקא בתורה שבכתב, אבל לא בעוסק בגמרא דתורה י"ל שהיא עצמה אות שנזכר בה יציאת מצרים³¹.

²⁶ רע"א או"ח קנו שם

²⁷ מאירי בסוגיא

²⁸ רמב"ם הלכות תפילין ומוזוה וספר תורה פרק ד הלכה כה

²⁹ שו"ע ונו"כ או"ח לח י

³⁰ אבל קודם לזה חייב. גם באמצע אם רוצה לפסוק ולהניח ג"כ רשאי ויכול לברך עליהן שאע"פ שפטור מלהפסיק בשבילן מ"מ כיון שרוצה להפסיק מלימודו הרי חייב בתפילין מיד שמפסיק. מ"ב שם לג

³¹ והגר"א פסק בביאורו דדוקא מי שתורתו אומנתו כגון רשב"י וחבריו אבל כגון אנו צריכין להפסיק אף לתפילין. שם לד

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

מפני שצריכים התפילין³² גוף נקי שלא יפוח בהם ושלא יסוח דעתו מהם, ואין כל אדם יכול ליזהר בהם, נהגו שלא להניחם כל היום. ומ"מ צריך כל אדם ליזהר בהם להיותם עליו בשעת ק"ש ותפלה. בזמן קצר כזה בקל יכול ליזהר מהפחה ומהסח הדעת, וכל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מעיד עדות שקר בעצמו.

אנשי מעשה נוהגין ללמוד אחר התפלה בתפילין, אך יש ליזהר שלא לדבר בהם דברים בטלים שמלבד איסור דברים בטלים הוא בא עי"ז לידי היסח הדעת. וכל הזהיר במצות תפילין לנהוג בהם קדושה שלא לדבר בהם דברי הבלים ושיחת חולין, מאריך ימים ומובטח שהוא בן עולם הבא (ישעיהו לח פסוק טז) שנאמר עליהם יחיו³³ ולכל בָּהֶן חַיֵּי רוּחֵי וְתַחְלִימֵי וְהַחֲנִי³⁴.

ו. ולא הרהר במבואות המטונפות

כבר התבאר במסכת שבת דף מ: שאסור בבית הכסא ובבית המרחץ ובמקום הטונפות אפי' להרהר בד"ת³⁵. ויחשוב שם השבונות ביתו והוצאותיו כדי שלא יבא לידי הרהור, ובשבת יחשוב בבנינים וציורים נאים.

ואפי' הלכות המרחץ ובית הכסא אסור ללמוד שם.

וכן אסור לעיין שם בדקדוק, כלומר במשקלי השמות והפעלים של לשון הקודש שאין דרך להגיע לידיעה, רק ע"פ הכתובים ויבוא להרהר במקרא.

אם נזדמן לו שם להפריש מדבר האסור, מפריש, ואפילו בלשון הקודש ובענייני קודש.

אך יש מהמירין וסוברין שאסור לומר בלשון שנראה שזה הוא תורה, כגון אם רואה בערב פסח שמגלחין אחר הצות, יאמר – אין מגלחין שלשון זה אינו לשון הוראה, אף על גב שממילא נשמע שאסור. אבל לא יאמר – אסור לגלח.

ולפיכך לכתחילה יש להקפיד שלא לומר לחבירו אסור לעשות דבר זה, אלא יאמר 'אל תעשה' או 'אין לעשות' וכו', אך כשהלה אין מבין מדוע מצווהו רשאי לומר מפורש 'אסור' וכו', וכן כשצריך גם להסביר גודל האיסור, וכל זה גם באיסורים דרבנן.

³² שו"ע ונו"כ שם לו ב

³³ שנושאים עליהם שם ה' בתפילין.

³⁴ קיצור שו"ע סימן י' סעי' א'

³⁵ שו"ע ונו"כ או"ח פה ב

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

וכן כשהלה שואל אותו איזה שאלה בדבר הלכה לא יאמר 'אסור לשאול' או 'אין משיבין במרחץ' אלא יאמר 'מרחץ הוא', ואם נשאל על איזה ענין הלכה הנוגע למרחץ רשאי לענות שלא בלשון הוראה

אך אם אין דבריו נשמעין בקיצור ויכול להעריך לפניהם גודל האיסור בכל חלקיו כדי להפרישן.

מותר אדם להתבונן שם בגודל שפלותו ושכסופו יחזור כולו להיות עפר רימה ותולעה ואין נאה לו הגאווה. אך לא בהתבוננות בענין זה בעומק ובהרחבה, כי כמעט מן הנמנע שלא יעלה במחשבתו איזה פסוק או מאמר חז"ל, שהם דברי תורה ממש, אלא הכוונה להתיר המחשבה אשר תקועה בלבו שהנה ה' ניצב עליו ורואה במעשיו, ולא תהיה סרה יראתו ממנו יתברך בכל מקום וזמן.

לחשוב בעניני תיקון המדות ולהתדבק בטהרת איזה מדה נכונה, וכן לקרוא בספרים אשר מדברים על חכמת תכונות הנפש ומדותיו (בלי שיוזכר מאמרי חז"ל ופסוקים), תלוי לפי מה שהוא אדם, כי המכיר בעצמו כי עלול ליגרר עקב כך לידי הרהור בדברי חז"ל ופסוקי תורה, בודאי צריך לימנע מכך, אבל יכול להרהר שם על טובות וגמ"ח שרוצה לעשות עם חבריו, ולשמוח בטובת חבריו.

דברים של חול, מותר לאמרם שם בלשון הקדש. וכן הכנויים, כגון, נאמן וכיוצא בהם, מותר לאמרם שם. ומדת חסידות הוא להחמיר.

אך שמות הקדוש ברוך הוא, כגון "שלום", כשמתכוין על ענין השלום אסור להזכירם שם. אפילו בלשון לע"ז כגון גא"ט בלשון אשכנז שיש בו משום בזיון בהזכרתו במקום טינופת.

הוא הדין כל שאר מיני ביטויים שונים השגורים בפי בני אדם כשכוונתם לשם שמים אסור להזכירם בבית כסא ומרחץ ונגד טינופת, וכגון 'הקדוש ברוך הוא' 'השם' 'ברוך השם' 'רחמנא' 'רחמנא ליצלן' וכיוצא בזה, אבל לא מצינו שאסרו כל אלו כשאמרם בלשון לע"ז כגון 'אייבישטער'.

ותיבת 'שבת' איתא בספרים להקפיד שלא לומר במקומות אלו על פי דברי הוזה"ק דשבת שמא דקוב"ה.

אם נכנס בלבו הרהור עבירה מותר להרהר שם בד"ת מפני שזהו כמו להפרישו מאיסור שהתורה מצלת מהרהורים רעים.

סיפורי צדיקים וספרי הסטוריה וימות עולם וכדו' בבית הכסא אין איסור, כי רק בעקיפין מתעורר לאהבת ה' ויראתו (ובודאי שאין ההיתר אמור אלא כשאין מזכיר שם מאמרי חז"ל ופסוקי תנ"ך).

ז. ולא מצאו אדם יושב ודומם אלא יושב ושונה

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

כשיש לאדם זמן שאינו עסוק בעיון ההלכה, או בהבאת פרנסה, לא ישב דומם אלא עיקרו בגירסא, כלומר שישב ויחזור על תלמידו שלא יישכח³⁶.

ח. ולא אמר הגיע עת לעמוד מבית המדרש חוץ מערבי פסחים וערבי יום הנפורים

כבר התבאר במסכת פסחים דף קט. שבערב פסח³⁷ יהיה שולחנו ערוך מבעוד יום כדי להתחיל הסדר מיד כשתחשך, ואף אם הוא בבית המדרש יקום מיד כשתחשך, שמצוה למהר להתחיל הסדר בשביל התינוקות שלא ישנו והתורה אמרה והגדת לבנך ביום ההוא. וכן אין לאחר את תפילת ערבית.

וכן יכין מבעוד יום כל ערכי הסדר יין לארבע כוסות קערת ליל הסדר והמאכלים שעליה הזרוע הביצה מרור חרוסת כרס חזרת ומצות המצוה וכן יכין מי מלח ערכי הסעודה ממתקים לתינוקות גרות וקיטל.

ומכל מקום לא ימהר להתחיל הקידוש קודם שיהיה ודאי חשיכה כמו שנתבאר לעיל דף עט:

ערב פסח שחל בשבת כך שליל הסדר במוצ"ש. אין לאחר את תפילת ערבית כמו שעושים כל מוצ"ש.

אך לא יערוך את השלחן מבעוד יום וכן לא יכין מקום מושבו או כל צורך מצרכי הסדר לפי שהוא שבת, ואסור להכין משבת לחול, אלא יערוך את השלחן ויכין הכל, בערב שבת כדי שלא יתמהמה במוצ"ש, אם יכול. ועל ידי נכרי מותר.

וכן התבאר ביומא פא. שממה שנאמר "ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש" וגו' וכי בתשעה מתענין והלא אין מתענין אלא בעשירי שנאמר בעשור לחודש תענו את נפשותיכם ונאמר מערב עד ערב וגו' אלא ענין הכתוב הכינו עצמיכם בתשיעי לעינוי העשירי, שמצוה היא שתאכלו ותשתו בתשיעי כדי שתוכלו להתענות בעשירי, ולפיכך יש לאדם למעט בלימודו בעיה"כ כדי לאכול ולשתות.

³⁶ מהרש"א חידושי אגדות כאן וז"ל "גם שהיה אפשר בלמוד עיוני עיקרא בגירסא שתהא שגורה בפיו ולא תשתכח כדאמרי' בכמה מקומות".

³⁷ שו"ע ונו"כ תעב א

הצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הרף היומי

מסכת סוכה

ואסור להתענות בו אפילו תענית חלום אף על פי שמותר להתענות תענית חלום אפילו בשבת ויו"ט, מכל מקום בערב יום הכיפורים שהאכילה נחשבת כעינוי כמו שנתבאר אין להתענות בו אלא יאכל וישתה ויחשב לו כאלו התענה על חלמו.

ט. מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית ...

פוסלין

כבר התבאר לעיל דף ג. שמי שהיה ראשו ורובו בסוכה³⁸, וכל שלחנו חוץ לסוכה ואכל, אפילו הוא יושב כולו בסוכה, כאילו לא אכל בסוכה³⁹, אפילו אם היא סוכה גדולה, יותר מכשיעור, גזירה⁴⁰ שמא ימשך אחר שלחנו.

ואם מקצת שולחנו עומד בסוכה ומקצתו תוך הבית ואפילו אם רובו בבית ובסוכה רק טפח ממנו מותר⁴¹.

³⁸ שו"ע ונו"כ או"ח תרלד ד

³⁹ לדעת התוספות דף ג. מן התורה לא יצא כיון דרבנן גזרו ע"ז ואמרו כאלו לא קיים מצות סוכה, ולהר"ן וריטב"א רק מדרבנן, ולדינא אין נפקותא דלכל השיטות צריך להזכיר ולאכול בסוכה אכן לענין אם יברך זמן באכילה שניה, דעת הפמ"ג דיברך והבכורי יעקב חולק עליו.

⁴⁰ נחלקו הראשונים הרי"ף שפסק כב"ש בתרתי בין בסוכה גדולה ובין בסוכה קטנה גם בשיעור סוכה וגם בחשש שמא ימשך אחר שולחנו משום דחד טעמא הוא לתרוייהו הא דאסרינן במחוקת ראשו ורובו ושולחנו בתוך הבית הוא ג"כ רק משום גזירה שמא ימשך אחר שולחנו כמו שביאר הר"ן לדבריו ולפ"ז מן התורה די בראשו ורובו בלבד והוא שיעור וי"ו על וי"ו ורבנן תקנו ז' על ז' כדי שיוכל להעמיד השולחן בתוך הסוכה ולא ימשך אחריו. וליתר הפוסקים כל שאין בו ז' על ז' שיוכל להיות שם ראשו ורובו אין בו הכשר סוכה מן התורה דלאו דירה היא כלל כמו שכתב הר"ן. וס"ל דשני טעמים יש בסוכה קטנה הטעם משום דבעינן קבע אף על גב דפסקינן דסוכה דירת עראי היא מ"מ בעינן קבע קצת ואם אינו מחוקת ראשו ורובו ושולחנו הוי דירה סרוחה. ובסוכה גדולה הטעם שמא ימשך אחר שולחנו וא"כ אף על גב דאיפסוק הלכתא כב"ש בסוכה קטנה בסוכה גדולה הדרינן לכללא ב"ש וב"ה הלכה כב"ה. ועיין בחי' רע"א על משניות דבסוכה קטנה סמוך לסוכה גדולה וראשו ורובו בסוכה קטנה שאינו ז' על ז' ושולחנו בסוכה גדולה בזה הרי"ף לקולא ותוס' לחומרא דלהרי"ף יצא דלא שייך למיגזר שמא ימשך דהא גם שולחנו בתוך סוכה כשרה ולתוס' פסולה דמ"מ סוכה הקטנה דירה סרוחה היא עכ"ל.

וק"ק לי על דברי הפמ"ג שכתב דסוכה שאין בה ז' על ז' פסולה מן התורה וראשו ורובו בסוכה גדולה ושולחנו בתוך הבית הוא אסור רק משום גזירה שמא ימשך אחר שולחנו, ולענ"ד ארכביה אתרי רכשי דמאן דאית ליה במחוקת רק ראשו ורובו דפסולו מן התורה לית ליה הגזירה כלל ביושב בסוכה גדולה ושולחנו בתוך הבית כמבואר בר"ן ויתר הפוסקים ומאן דאית ליה הך גזירה לדידיה בסוכה שמחוקת רק ראשו ורובו ושולחנו בתוך הבית פסולו הוא רק מדרבנן כנ"ל, וגם מה שכתב דכל שאין ז' על ז' מה"ת פסולה דהוא הל"מ ג"כ לא נהירא דידוע מה שכתב הרמב"ם דבהלכה למ"מ אין בה מחלוקת ובזה פליגי ב"ש וב"ה כדאיתא בגמרא. ואולי לדעת הרמב"ן משמע קצת מינייה דהוא סבר דגם לדעת הרי"ף הוא דאורייתא ויותר נראה שסמך בזה על לשון הרמב"ם פ"ד מהלכות סוכה ה"א שכתב היתה פחותה מעשרה או מז' על ז' או גבוה מכ' אמה וכו' הרי שכלל זה בכל פסולי דאורייתא ומ"מ דעתו בפ"ז הלכה ח' דגזרינן גם בגדולה היכי ששולחנו בתוך הבית. בה"ל שם סעי' א ד"ה פסולה וסעי' ד ד"ה אפילו

⁴¹ דהא סגי בשולחן טפח כן כתב החיי אדם. ובברכי יוסף כתב, דוקא רובו בסוכה, ואפילו משהו יותר מחציו סגי, עיין שם. ואין להשיג עליו מהא דמביא המגן אברהם דדי בשולחן טפח, דהוה אם אינו מחזיק רק טפח,

להצטרפות להלכות הרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

ואם אינו אוכל על השולחן ואינו לוקח מהמאכלים הערוכים על השולחן, רק שנוהג כמו עני שפתו בידו ואוכל, אז לא גזרו חכמים כלל שמא ימשך⁴².

לכתחילה יש להזהר שלא יהיה שולחנו תחת סכך פסול אפילו אם פסולו מדרבנן אולם בדיעבד אם הוא יושב תחת תסכך כשר ושולחנו תחת סכך פסול מדרבנן, יצא⁴³.

י. נשים ועבדים .. פטורין מן הסוכה

נשים ועבדים⁴⁴ פטורים מן הסוכה, מפני שהוא מצות עשה שהזמן גרמא. ומ"מ יש להם שכר לנשים כשמקיימים מ"ע שהזמן גרמא⁴⁵.

מנהג חלק מקהילות הספרדים⁴⁶ עפ"י שיטת מרן הבית יוסף⁴⁷ שאין הנשים מברכות על מצוות עשה שהזמן גרמא, ולפיכך גם אם רוצות לשבת בסוכה וקיים מצוותה אינם מברכות "לישב בסוכה". אולם יש שנהגו⁴⁸, וכן הוא למנהג האשכנזים שאם ירצו לישב בסוכה ולברך הרשות בידם⁴⁹. אבל מי שכבר בירך לישב בסוכה לא יחזור ויברך כדי להוציא את הנשים, כיון שאין הנשים חייבות בברכה זו הרי זו ברכה לבטלה.

אבל לא בשולחן גדול ורק מקצתו בסוכה, או גזרינן שמא ימשך. שער הציון שם ס"ק ו ועיין בשו"ת או נדברו ח"י"ד סי' מ"א, שאף לדברי הברכי יוסף אם כל מאכליו נמצאים על מקצת השולחן שבתוך הסוכה שפיר דמי אף אם אין רוב השולחן בתוך הסוכה דלא גרע מהאוכל ופתו בידו, ומ"מ אם רוב שולחנו בסוכה מותר אף אם המאכלים נמצאים בחלק שבתוך הבית.

⁴² שעה"צ שם ס"ק ז

⁴³ כף החיים ס"ק יב בשם הבכורי יעקב

⁴⁴ שו"ע ונו"כ תרמ א

⁴⁵ כף החיים שם ד

⁴⁶ שו"ת יבי"א ח"ד סי' נ', ועיין בארוכה בשו"ת יבי"א ח"ה סי' מ"ג. ועיין בשו"ת חכם צבי בהוספות סי' ח' פסק שאין לנשים לברך על מ"ע שהזמן, ואחריו נהג כן נכדו הנה"ק הדברי חיים מצאנז ז"ע ועיין שו"ת דברי יציב או"ח ח"ב סי' רע"ד אות ב' שלדבריו אין לנשים כלל לקיים מצוות עשה שהזמן, ואין להם ליטול לולב או לישב בסוכה, ומביא שהדברי חיים ז"ע אמר שאשה שלא תשב בסוכה הנני מבטיח לה בנים הגונים.

⁴⁷ או"ח יז ב

⁴⁸ בברכי יוסף להחיד"א ז"ע סי' תרנ"ד מביא דברי שו"ת מן השמים סי' א' שכותב בהדיא שנשים הבאים לברך על לולב שופר ומגילה והנוכה הרשות בידם, ובשו"ת יוסף אומץ סי' פ"ב מוסיף החיד"א לומר שאם מרן הב"י היה רואה דברי השו"ת מן השמים ודאי כך היה פוסק ומנהיג, וכן בס' זכור לאברהם (אלקלעי) ח"א ה' ברכות אות נ' ובשדי חמד מערכת מ' אות קל"ו "ואנו אין לנו אלא דברי מרן החיד"א וכבר פשט המנהג כן ואין להרהר בדבר" ובס' זכרונות אליהו מערכת ע' שכן נוהגות הנשים בעיה"ק חברון תובב"א, ובשו"ת רב פעלים ח"א סי' י"ב שכן נוהגות נשי בבל.

⁴⁹ מ"ב שם א ועיין בס' מנהגי החת"ס פ"ה סעי' י"א שהנשים היו יושבות בסוכה אך לא היו מברכות לישב בסוכה כמ"ש בס' חתן סופר בשער הגדילים והכלאים אות כ"ג בשם אמו שהיא בתו של החת"ס, ובשו"ת התעוררות תשובה (שהוא מנכדי החת"ס) ח"א סי' קע"ז ועיין בשו"ת דברי ישראל סי' קצ"ז ושו"ת להורות נתן ח"ו סי' ל"מ.

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

אבל מי שחציו עבד וחציו בן חורין חייב בסוכה ובברכה מחמת צד חירות שבו. וכן טומטום ואנדרוגינוס חייבים בסוכה מספק שמא הוא זכר אבל אינם צריכים לברך לישוב בסוכה שכל ספק ברכות להקל אבל אם ירצו לברך כאשה הרשות בידם לשיטות שנהגו כנוכר.

מצוה על כל איש ישראל להושיב אשתו⁵⁰ ובני ביתו עמו בסוכה, להיותם מסתופפים בעלא דמהימנותא לטהר את נפשותם, ולהודיע אליהם חסדי ה' עם ישראל עמו ונחלתו תמיד כל הימים, בעבור תהיה יראתו ואהבתו על פניהם לבלתי תחטאו⁵¹.

דף כח:

יא. לרבות את הקטנים ... בקטן שהגיע לחינוך ... כל שנעזר ואינו קורא אמא אמא

אף על פי שהקטנים פטורים מן הסוכה מן התורה עד שיהיו בני י"ג שנים, מכל מקום מדברי סופרים⁵² כל קטן שאינו צריך לאמו, דהיינו בן שש שנים שלימות, ואם הקטן חכם וחרוף בענין שאינו צריך לאמו אפילו כשהוא בן חמש שנים שלימות, חייב בסוכה⁵³ כדי להנכו במצות⁵⁴. אבל כשעדיין הוא צריך לאמו, כשם שאמו פטורה כך הוא פטור אפילו מדברי סופרים כיון שהוא צריך לה. וי"א⁵⁵ שמבן חמש ולמעלה, אם אביו בעיר שאינו צריך אז כ"ב לאמו, מחוייב אביו להנכו בסוכה.

⁵⁰ ומדברי הרמ"א משמע שטוב להחמיר להושיבם כדי שהאיש יוכל לקיים מצות כעין תדורו שהרי מטעם זה פטר הסימן תרלט סעיף ב שינה בסוכה וז"ל "ולו נראה משום דמצות סוכה איש וביתו, איש ואשתו כדרך שהוא דר כל השנה, ובמקום שלא יוכל לישן עם אשתו, שאין לו סוכה מיוחדת, פטור; וטוב להחמיר ולהיות שם עם אשתו כמו שהוא דר כל השנה, אם אפשר להיות לו סוכה מיוחדת". וא"כ ה"ה והוא הטעם הכא אולם יש לחלק בין סוגי הסעודות שאין אדם תמיד בדירתו אוכל עם בני ביתו ואנו אלא בסעודות גדלות. ועיין תורה תמימה ויקרא כ מב ס"ק קסט

⁵¹ כף החיים שם ס"ק ה

⁵² שו"ע ונו"כ תרמ ב

⁵³ ועיין בערוה"ש סעי' ב' "ולא ידעתי למה אין נזהרים בזמננו באכילת קטן בסוכה ואולי מפני שבמדינתנו עפ"י הרוב הזמן קר בסוכות וקשה על הקטן לאכול בסוכה".

⁵⁴ ואפשר שבקטן אף אם יאכל פחות מכביצה יברך לישב בסוכה' ששיעור חשוב הוא אצלו, ועיין שו"ע ונו"כ סי' קפ"ו, ובשו"ת חת"ם או"ח סי' מ"ט שחיוב ברהמ"ז אצל קטן הוא אפילו פחות מכזית, ובליקומי הערות על החת"ם שם שכן דעת הפנים יפות, וצ"ע.

⁵⁵ מ"ב שם ד בשם הב"ח ואלויה רבה ובכורי יעקב ובית מאיר, וכן משמע מסתימת דרך החיים, ואם אין אביו בעיר כל השנה, אפילו אם בא על חג הסוכות בכורי יעקב לביתו, דבזה הוא מרגל עם אמו, שיעורו מששה שנים ומעלה שער הציון סימן תרמ ס"ק ה

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

אף על פי שהקטן שאינו צריך לאמו חייב בסוכה, מכל מקום אם הוא אוכל וישן חוץ לסוכה אין צריכין למחות בידו ולגעור בו, אבל אביו חייב לגעור בו ולמחות בידו ולהכניסו לתוך הסוכה כדי לחנכו במצות, אבל אמו אינה חייבת לחנכו במצות והרי היא אצלו כשאר כל אדם, ומותר לה ליתן לפניו לאכול חוץ לסוכה, אף על פי שיודעת שבודאי לא יכנס לסוכה לאכול אלא יאכל במקום שנתנה לפניו אין בכך כלום כיון שאינה אומרת לו שיאכל חוץ לסוכה.

ואם אין לו אב ו"א⁵⁶ שאמו וב"ד חייבים לחנכו⁵⁷, ולכו"ע אסור להאכיל לקטן בידיים חוץ לסוכה אפילו לאדם אחר אם נתן לתוך פיו וכן אסור לענות לו לאכול⁵⁸.

**יב. כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי. ...
כלים נאים ... מצעות נאות ... אוכל ושותה ומטייל
בסוכה ... מקרא ומתנא במטללתא ותנוי בר ממטללתא
... הא במגרס הא בעיוני**

בפספת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בפספת (ויקרא כג פסוק מב) למדו מפני השמועה תשבו כעין תדורו, כלומר כדרך שהוא דר כל השנה בביתו הזקיקתו תורה להניח דירתו ולדור כאן בסוכה, עם מטותיו ומצעותיו וכלי תשמישו,

מכאן אמרו חכמים כל שבעת הימים אדם עושה ביתו עראי וסוכתו קבע, כיצד היה לו מצעות נאות וכלים נאים מעלן לסוכה, וכן כל כלי שתיה הצריכים לו יהיו עמו בסוכה כדרך שהן עמו בביתו בכל השנה.

כיצד מצות ישיבה בסוכה שיהיה אוכל ושותה וישן ויטייל ודר בסוכה כל שבעת הימים, בין ביום בין בלילה כדרך שהוא דר בביתו בשאר ימות

⁵⁶ אליה רבה ובכורי יעקב, ועיין בחתם סופר (חדושי סוגיות – תרס"ב סי' כד) כתב דאם האב רחוק מביתו, חייבת האם להניח בשליחות האב ע"ש, והו"ד בשו"ת שבט הלוי (ח"א או"ח סי' סז), וע"ש בשבט הלוי שהביא דהתרומת הדשן לא ס"ל כהת"ס הנ"ל.

⁵⁷ אך דעת התוס' ישנים כיומא (פב.) שהביא דעת רבו דרק האב חייב בחינוך ולא האם, וכתב לפ"ז דבמעשה בהילני דהכא שמא היה להם אב והוא הנכם בעבורו, ואפילו לא היה להם אב היתה מחנכם למצוה בעלמא ועיין מגן אברהם סימן שמג ס"ק א "אבל אמו אינה מצווה וכ"ה בנזיר דף כ"ט ובת"ה סי' צ"ד ומעשה דהילני בסוכה דף ב' שהושיבה בניה בסוכה ע"ש היא החמירה על עצמה (תשו' מהר"מ ד"ק סי' רי) עסי' תרי"ו ומשמע בנזיר דאין מחוייב להנך בתו ע"ש ובתו' בנזיר הקשו מ"ש דבי"ה מחוייב להנך בתו ע"ש ואפשר דכל המצות דמי ליה וצריך להנכם וכן הובא בילקוט אמור דף קע"ח ע"ג ועיין פרי מגדים אשל אברהם שם בתרומת הדשן מסופק שם באמו אי מצווה להנך

⁵⁸ מ"ב שם ה

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

השנה, ואם הוא צריך לספר עם חבירו יספר עמו בסוכה. כללו של דבר לעולם ידמה עליו סוכתו כאלו היא ביתו וכל דבר שלא היה עושה חוץ לביתו לא יעשה חוץ לסוכתו. ולפי שקדושת הסוכה גדולה מאוד, ראוי למעט בה בדברי חול ולדבר בה כי אם קדושה ותורה, וכ"ש שיהיה זהיר מלדבר שם לשה"ר ורכילות ושאר דיבורים האסורים⁵⁹.

לפיכך כל שבעת הימים⁶⁰ צריך לקרות וללמוד בתוך הסוכה, אלא אם כן קורא ולומד בבית המדרש. ואם הוא מבין ומדקדק בשלומד יכול ללמוד חוץ לסוכה כדי שתהא דעתו מיושבת עליו, שרוחב האויר יפה לו להרחיב דעתו.

ומכל מקום הכל לפי הענין שאם יש לו מנוחה בסוכה צריך ללמוד בסוכה, ואם צריך ללמוד מתוך ספרים הרבה, אם אפשר לו להכין להם מקום בסוכתו בענין שלא יצטרך לפנותם מסוכתו בעת האכילה והשינה ולחזור ולהכניסן בעת הלימוד, צריך ללמוד בתוך הסוכה. אבל אם אי אפשר לו להכין להם מקום בקל בלא טורח רב, ויש לו טורח רב לפנותם ולחזור ולהכניסם יכול ללמוד חוץ לסוכה, לפי שכל טרחא יתירה שאין האדם מצטער ומונע את עצמו מטרחא זו כדי לישב בביתו בקביעות, אין מחויב לטרוח כדי לישב בסוכתו בקביעות.

המתפלל אם היה לו בהכ"נ בעירו⁶¹ מניח סוכתו והולך לו לבית הכנסת, אפילו אם מתפלל ביחידות. שכן בשאר ימות השנה ג"כ מניח דירתו והולך לו לבהכ"נ,

אך המתפלל חוץ לבית הכנסת, אם יש לו מנוחה בסוכה שיוכל להתפלל שם בכוונה, צריך לכנס לסוכה ולהתפלל. שהרי בשאר ימות השנה כשאינו מתפלל בבית הכנסת הוא נכנס לביתו ומתפלל.

המבדיל על הכוס צריך לכנס לסוכה להבדיל שם, שהרי בשאר ימות השנה נכנס לביתו להבדיל שם.

⁵⁹ מ"ב שם ב

⁶⁰ שו"ע ונו"כ שם ד

⁶¹ מ"ב שם ל

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>